

החלטת ועדת האתיקה
בענין קובלנתו של הרב גלעד קריב נגד חבר הכנסת משה גפני
מיום י"ז בתמוז תשס"ז – 3 ביולי 2007

1. הקובלנה

ביום ח' בסיוון תשס"ז (25 במאי 2007) פנה הרב גלעד קריב, עו"ד מהמרכז לפלורליזם יהודי לוועדת האתיקה בתלונה נגד התנהגותו של חה"כ משה גפני בישיבות ועדת החינוך, התרבות והספורט.

בקובלנה נטען כי במסגרת שלוש ישיבות של ועדת החינוך, בהן נדונו הצעות חוק שונות בעניין תקצובם של מוסדות החינוך המוכרים שאינם רשמיים על ידי הרשויות המקומיות, תקף חה"כ גפני את עו"ד אמנון דה-הרטוך, נציג משרד המשפטים. התקפות אלו, כדברי הקובלנה, הפכו "למסכת בלתי נסבלת של השמצות אישיות ומשפחתיות וביטויים של גסות רוח הגובלת באלימות מילולית". עוד נטען כי "למרות הערותיו של יו"ר הוועדה, לא חדל חה"כ גפני מהתנהגותו המקוממת, אשר גרמה בקרב משתתפים רבים בישיבות, שאינם חברי כנסת, לתדהמה וכעס". לקובלנה צורף פרוטוקול ישיבת הוועדה מיום ז' באייר תשס"ז (25 באפריל 2007) ובו הודגשו התבטאויותיו של חה"כ גפני.

עיון בפרוטוקול הדיון מעלה כי עיקר דבריו של חה"כ גפני בישיבה נסובו סביב טענתו בדבר היותו של עו"ד אמנון דה-הרטוך נגוע בניגוד עניינים אישי, הנוגע לעתירה אותה הגיש הלה נגד החינוך העצמאי בעקבות לימודיו של בנו בבית ספר ברמות השייך לחינוך הממלכתי דתי. כך למשל, חה"כ גפני אמר, וחזר על הדברים מספר פעמים, בין היתר, כך:

"אני חושב שעו"ד דה-הרטוך איננו יכול להשתתף בישיבה, יש לו ניגוד אינטרסים מובהק. יש פה דיון שמתקיים בין החינוך העצמאי והמוכר שאינו רשמי, וכל מה שנלווה לעניין הזה. עו"ד דה-הרטוך לפני מספר שנים בעקבות לימודים של הבן שלו בבית ספר ברמות של הממלכתי דתי, הגיש בג"ץ באופן אישי נגד החינוך העצמאי ברמות והשתתף באופן פעיל במאבק עם מנהלת בית הספר של החינוך העצמאי".

משום כך סבר חה"כ גפני כי עו"ד דה-הרטוך אינו צריך להשתתף בדיון ואף ביקש שתתקבל החלטה בעניין. ואכן, נוכח חוות דעתה של היועצת המשפטית של הוועדה כי אין מניעה להשתתפותו של עו"ד דה-הרטוך, החליט יו"ר הוועדה שהלה ישתתף בוועדה ויביע את עמדתו בשם משרד המשפטים.

כאמור, לקובלנה צורף פרוטוקול הדיון מיום ז' באייר תשס"ז (25 באפריל 2007). הפרוטוקולים משני הדיונים האחרים שקיימה ועדת החינוך, התרבות והספורט, לא הונחו בפני הוועדה בדיון שקיימה ביום ג' בתמוז תשס"ז (19 ביוני 2007) ובו הופיע בפניה חה"כ משה גפני. הפרוטוקולים הובאו בפני הוועדה בישיבה מאוחרת יותר.

מעיון בפרוטוקול מס' 190 'מישיבת ועדת החינוך, התרבות והספורט, מיום כ"ו באייר תשס"ז (16 במאי 2007) למדה הוועדה כי במהלך הישיבה היתה חליפת דברים קשה יותר שנגררה לויכוח, בו נאמרו, בין היתר, הדברים הבאים:

קריאה: "זאת עזות פנים".

חה"כ גפני: "אל תגיד לי מה עזות פנים ומה לא. את כל החוק הזה אתה יצרת עם ההנחיה שלך

המטומטמת...".

אמנון דה-הרטון: "עם כל הכבוד, משתלחים בי ללא הפסקה וזאת בושה וחרפה."

חה"כ גפני: "אתה פוגע בי, אתה פוגע בילד שלי".

קריאה: "חה"כ גפני, אתה צריך להתבייש".

חה"כ משה גפני: "אני מתבייש כל הזמן לשבת אתך באותו חדר."

....

....

אמנון דה-הרטון: "אני מבקש לשמור על כבודם של האורחים. יש גבול לכל תעלול. זאת חוצפה. אני מבקש שגם אדוני ישמור על הכבוד שלי".

היו"ר, חה"כ מיכאל מלכיאור: "אני שומר על הכבוד. ניסיתי לדבר עם הרב גפני לפני הישיבה, ואכן, עד עכשיו הוא הצליח להתאפק. זה לא בסדר ואני לא מסכים..."

מפרוטוקול מס 198 'שהתקיים ביום ד' בסיון תשס"ז (21 במאי 2007) עולה כי חה"כ גפני פונה אל הגב' דורית מורג, היועצת המשפטית של משרד החינוך באמירה: "תשתקי, מה את מתערבת? חוצפה". "חוצפה. חוצפה שפשוט לא תיאמן --- אתם עושים לנו".

במאמר מוסגר יוער כי בטרם הוגשה הקובלנה, פנה הרב קריב אל היועץ המשפטי לממשלה וביקש כי תצא קריאה והבעת מחאה תקיפה, כנגד אופן ההתנהלות של חה"כ גפני. כן ביקש, לעמוד על כבודו של עו"ד דה-הרטון וכבוד שולחיו.

2. תגובת חבר הכנסת משה גפני

חה"כ גפני הופיע בפני ועדת האתיקה ומסר את תגובתו בעל פה לקובלנה. לטענת חה"כ גפני, קיימים גבולות ברורים ביחס להתנהגות חברי הכנסת כלפי עובדי הציבור המופיעים בוועדות והוא לא עבר את הגבולות המותרים ביחסו לעו"ד דה-הרטון בוועדת החינוך. לדבריו, הויכוח עם עו"ד דה-הרטון הינו עקרוני. משמע, וכך ניתן להבין מדברי חה"כ, הויכוח הינו לגופו של עניין ולא לגופו של אדם.

לאחר שהופיע בפני ועדת האתיקה, הגיש חה"כ גפני ביום ה' בתמוז תשס"ז (21 ביוני 2007) תגובה בכתב לוועדת האתיקה, בה נטען כי הקובלנה שהוגשה היא חלק מן המאבק שמקיים המרכז לפלורליזם יהודי נגד הציבור החרדי ובנציגיו.

לטענת חה"כ גפני, עיון בפרוטוקול 198 של ועדת החינוך, התרבות והספורט, מעלה כי אין כל התבטאות לא עניינית שלו לגופו של נושא.

עוד הוסיף חה"כ גפני כי מעבר להתנהלותו של עו"ד דה-הרטון ביחס לתחומי התמיכות במשרדי הממשלה השונים, הוא עויין את הציבור החרדי וקיימות לכך אינדיקציות שונות.

בעניין הספציפי טען חה"כ גפני כי טרם הדיונים שהתקיימו בוועדה, נקבעה ישיבה מקדימה בכנסת, אליה הוזמנו בין היתר, חה"כ גפני ועו"ד דה-הרטון. לדבריו של חה"כ גפני, הודיע עו"ד דה-הרטון כי לא יישב עימו בישיבה ורק לאחר שהודיע חה"כ גפני שיפנה ליו"ר הכנסת וליועצת המשפטית בתלונה, נאות עו"ד דה-הרטון להשתתף בישיבה. לטענתו, במהלך אותה פגישה הודיע עו"ד דה-הרטון בפני כל הנוכחים כי הרפורמים הגישו נגדו תלונה לוועדת האתיקה, לשר

המשפטים וליועץ המשפטי לממשלה, וכל זאת, בטרם התקיימו הישיבות נשוא קובלנה זו.

כן הוסיף חה"כ גפני כי תלונתו של עו"ד קריב היא חלק ממסע בו מנסים למנוע ממנו מלהיאבק למען הצדק, השוויון והפלורליזם האמיתי.

לסיום, ביקש חה"כ גפני להופיע שוב בפני ועדת האתיקה, אם תחליט לקיים דיון בנקודות שהעלה בתגובתו בכתב.

3. החלטת הוועדה

ועדת האתיקה דנה בקובלנה ולהלן החלטתה:

ועדת האתיקה רואה לנכון להדגיש כי יש להתייחס לעובדי הציבור המופיעים בוועדות בכבוד הראוי, ומתוך הבנה כי פגיעה בעובדי הציבור כמוה כפגיעה בנבחר הציבור. ועדת האתיקה רואה לנכון להזכיר בעניין זה את החלטתה מיום 20 בנובמבר 2001 (בעניין קובלנתו של רשם העמותות, עו"ד עמירם בוגט נגד חברי הכנסת אופיר פינס-פז וויצמן שירי) שם קבעה הוועדה כי יש להימנע מהעברת ביקורת פומבית, במסגרת נאומים מעל בימת הכנסת על עובדי הציבור וכי כל טענה לגבי עובדי ציבור יש להפנות לשר הממונה.

ועדת האתיקה עיינה בפרוטוקול הדיון שצורף לקובלנה ובהדגשות הקובלים בפרוטוקול הדיון. כמו כן, עיינה הוועדה בשני הפרוטוקולים הנוספים שהוצגו בפניה. הסתבר שיש לטענות בדבר התבטאויות פוגעות מצד חה"כ גפני כלפי עו"ד דה-הרטוך, רקע קודם.

במאמר מוסגר יצוין כי, ככל הנראה, בוועדה התלהטו הרוחות וחילופי הדברים גלשו מעבר לטעם הטוב, מצד שני הצדדים, והדבר בא לידי ביטוי בפרוטוקול.

יושב-ראש הוועדה סבור, בדעת מיעוט, כי אכן מדובר במחלוקת מהותית ביותר בה התלהטו היצרים אף מובנת. יחד עם זאת, ההתבטאויות חרגו לטעמו ממתחם המותר וטוב יעשו חברי הכנסת, משום מעמדם המיוחד, אם יימנעו מהתבטאויות מעין אלה ובסגנון זה. לדעת יושב-ראש הוועדה, יש להעיר על כך לחה"כ גפני.

על פי דעת רוב חברי הוועדה, הוחלט שלא נמצא כי יש בהתבטאויותיו של חה"כ גפני במקרה זה, משום חצית גבול אסורה המקימה עילה לעבירה אתית.

החלטת הוועדה תונח על שולחן הכנסת.